

Utkast.

Laudsmälef. den 28/90.

Moderniseringar inom Malaksmålet.

8

I följd af folkskolan och de ständigt öka-
de kommunikationerna börja våra laudsmål
väsentligen omfögas och omgestaltas. De nya
omfattning ges såväl ordförrådet som för-
skilda ljud, ljudförbindelser och böjningsformer.
Kvad ordförrådet beträffar upptagas all mesta
och mesta ord ut det levande språket, under
det många gamla dialektord komma ut
bruka ofta till både för språket, som talas
uttryck, för de byggeskiftningar, som ligga
i detta bortflyttade ord. Ljudläsan rasar sig
att smingom skriftspråket, och vid denna nu-
damerig kappstapen sig talar, som ^{ut}annat varit
och är värderna i de nordiska (ja, hvarst q;
germaniska och indeuropeiska) språken.
Inom Malaksmålet, utått för denna allmänna
modernisering, kan man iakttaga ett äldre och
yngre mål af hvilka det senare inom kort
är det enda konstade. Det kan ju sännas
vara af litet intresse att uppvisa skannan de,

skiljaktigheter och ljudöfvergångar, som förefin-
nas emellan och inom detta mål äldre och
yngre uppsägnelser föruts.

Bland vokalskiftningar märkas främst ljud-
öfvergången ^(konst) e-i (e > r > v). I det äldre målet
har man dock, händ, ^{såsom gissa} präkt, silver, verk
(viska) o. s. v. i hvitka alla böcker i n. n. o., & öfver-
gått i det yngre målet till i. Andra ord före-
komma där & ännu är det förhållande, t. ex.
jaka, gisa, lemnig, linnig, & o. s. v., under det
änna åter hafva dubbelformer. Men kunde
härvid såsom regel för det nuvarande målet
upptäcka den, som Norren (i sina föreläsningar i
Ungerska och Götiska) anför: "Vid växling
emellan e och i inom samma paradigm har
vanligtvis utjämning gjorts till förmån för i."

En motsad förhållande i orden
bak, sak som i äldre mål heta
bafz, safz (bak, sak)

na > a, t. ex. blua > bla.

I afseende å konsonanterna är det
märka:

W; förekommer i äldre språket efter
k, t och s (g). Såsom efter t såsom teta,
ameden & framför ö öfvergått till k.
Detta k har följande dock i det äldre målet;
nu har werna (kvarnen), wastr
(kvarten), waga (tvaga). Skv bydde
Lw, t. ex. fwarps skvalpa, fwastr skvarta.
Yngre målet: svalp, svarta (med dubbelbetyd.).

För öfvergången af det Förelösa latens-
rätt bildade k.

I n, förut murre i jämbred med
knif knif

I förut med det medfärdiga n i t. ex.
ton'n > tonn

Formlära. Tidigt adjektiv-ändelse
antkastad

Best. artikeln n. I äldre mask.
förskild efter hönsges konsonant följande
bildade n, muren, verna, smedn
Best. m. muren, verna, smedn
o. s. v.

